

Lakivaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle terrorismirikoksia koskevan sääntelyn muuttamiseksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle terrorismirikoksia koskevan sääntelyn muuttamiseksi (HE 163/2025 vp): Asia on saapunut lakivaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- perustuslakivaliokunta PeVL 11/2026 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Janne Kanerva, oikeusministeriö
- poliisiylitarkastaja Sami Ryhänen, sisäministeriö
- esittelijäneuvos Jarmo Hirvonen, eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
- käräjätuomari Johanna Nevalainen, Helsingin käräjäoikeus
- valtiosyyttäjä Sampsa Hakala, Syyttäjälaitos
- rikosylikonstaapeli Juha Lappalainen, Helsingin poliisilaitos
- rikosylitarkastaja Jaakko Christensen, keskusrikospoliisi
- oikeudellinen asiantuntija Kaisa Korhonen, Amnesty International, Suomen osasto ry
- professori Sakari Melander
- professori Kimmo Nuotio

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- ulkoministeriö
- puolustusministeriö
- liikenne- ja viestintäministeriö
- Poliisihallitus
- suojelupoliisi
- Suomen Asianajajat

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rikoslakia, pakkokeinolakia ja poliisilakia sekä 17 muuta lakia. Rikoslain terrorismirikoksia koskeva luku korvattaisiin terroristisia rikoksia koskevalla luvulla.

Ehdotettujen lainsäädäntömuutosten taustalla ovat hallitusohjelman terrorismilainsäädännön kokonaisuudistusta koskevat kirjaukset sääntelyn selkeyttämistarpeesta, kattavuuden varmistamisesta ja rangaistusten koventamisesta. Myös aikaisemmissa lainsäädäntöhankkeissa on useaan kertaan todettu sääntelyn selkeyttämistarve. Terrorismirikosten rangaistussäännöksiin on tehty runsaan 20 vuoden aikana lukuisia yksittäisiä muutoksia ilman kokonaistarkastelun tekemistä.

Sääntelyn selkeyttämistavoitteeseen liittyy se, että terroristisessa tarkoituksessa tehty rikokset ja terroristisessa tarkoituksessa tehty radiologista asetta koskeva rikos nimettäisiin ”terrorismirikoksiksi”, millä päästäisiin eroon ongelmallisiksi koetuista pykäläviittauksista. Sääntelyn soveltamista edistäisi se, että määritelmäsäännös sijoitettaisiin kyseisen luvun alkuun. Sääntelyn keventämiseksi luovuttaisiin toissijaisuuslausekkeista. Rangaistussäännösten keskinäisiä suhteita ja suhdetta rikoslain osallisuussäännöksiin käsiteltäisiin tarpeen mukaan pykälien perusteluissa.

Sääntelyn selkeyttämiseksi rikosnimikkeitä ja rangaistussäännösten sanamuotoja yhtenäistettäisiin mahdollisuuksien mukaan ja tunnusmerkistöjä tarkennettaisiin tarpeen mukaan. Terroristin rahoittamista ja terroristiryhmän rahoittamista koskevat säännökset yhdistettäisiin ja eräiden kansainvälisten sopimusten mukaisten rikosten rahoittamista koskevat säännökset sijoitettaisiin paremmin sopivina yleisvaarallisia rikoksia koskevaan rikoslain lukuun. Rangaistussäännösten yhteen hallituksen esitykseen koottavat laajat perustelut edistävät sääntelyn sovellettavuutta ja käyttökelpoisuutta.

Esityksessä ehdotettavilla rangaistavuuden alaa laajentavilla lainsäädäntömuutoksilla edistettäisiin rangaistussäännösten riittävää kattavuutta. Terroristisessa tarkoituksessa tehtyjen rikosten piiriä laajennettaisiin niin, että se kattaa myös törkeän vapaudenriiston, törkeän raiskauksen, törkeän ryöstön ja törkeän lapsenraiskauksen. Terrorismirikoksen valmistelun ja terroristisen kouluttautumisen rangaistavuus laajennettaisiin koskemaan myös toimet, joilla edistetään toisen henkilön tai toisten henkilöiden tulevan terrorismirikoksen tekemistä.

Terrorismirikoksen valmisteluna tulisi rangaistavaksi kaikkien sellaisten esineiden tai aineiden tietynlainen käsittely, joilla voidaan terrorismirikoksen tekemisen yhteydessä aiheuttaa vakavaa vaaraa toisen hengelle tai terveydelle. Rangaistavaksi tulisi myös se, että henkilö yrittää antaa terroristista koulutusta, matkustaa toiseen valtioon edistääkseen siellä terroristista matkustamista tai oleskelee valtiossa, jonka kansalainen hän ei ole tai jossa hän ei pysyvästi asu, tehdäkseen siellä terroristisen rikoksen.

Rangaistavuuden alan laajennukseksi voidaan katsoa myös se, että terroristisia rikoksia koskevan luvun mukaisella rikoksella edistettävän toisen saman luvun mukaisen rikoksen ei tarvitsisi olla yksilöitävissä rikosnimikkeen tarkkuudella.

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

Rangaistusasteikkoja koskien ehdotetaan useita muutoksia, joiden perusteella voidaan tuomita nykyisten asteikkojen mukaisia rangaistuksia ankarampia rangaistuksia. Sellaiset asteikkomuutokset koskevat terrorismirikoksen valmistelua, terroristista kouluttautumista, terroristista matkustamista ja terroristisen matkustamisen edistämistä. Enimmäisrangaistusmuutosten lisäksi mainituista rikoksista ei enää voisi tuomita sakkorangaistusta. Terroristiryhmän johtamisen kohdalla luovuttaisiin nykyisestä lievemmästä rangaistusasteikosta.

Terroristiset rikokset säädettäisiin edelleen kansainväliseksi rikoksiksi, joihin voidaan soveltaa Suomen lakia ja jotka voidaan käsitellä Suomessa rikosprosessissa riippumatta rikosentekijän kansalaisuudesta, tekopaikasta ja tekopaikan lainsäädännöstä. Muutettavaan lukuun ei otettaisi pykälää, jonka mukaan syytteen nostamisesta terrorismirikoksista päättää valtakunnansyyttäjä, joka määrää tällöin myös siitä, kenen on ajettava syytettä.

Salaisten pakkokeinojen ja salaisten tiedonhankintakeinojen käyttöala laajenisi jonkin verran terrorististen rikosten selvittämisessä, estämisessä ja paljastamisessa. Pääosin tämä tapahtuisi rangaistusasteikkomuutosten vuoksi. Rangaistussäännösten muuttumisesta aiheutuvia teknisluonteisia muutoksia ehdotetaan useisiin lakeihin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2026 aikana.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Hallituksen esityksessä on kyse terrorismirikoksia koskevan rangaistussääntelyn kokonaisuudistuksesta. Keskeisimmät ehdotetut muutokset liittyvät terrorismirikoksia koskevan 34 a luvun (1. lakiehdotus) uudistamiseen. Terrorismirikoksia koskeva rikoslain 34 a luku korvattaisiin terroristisia rikoksia koskevalla rikoslain uudella 34 a luvulla.

Esityksessä ehdotettujen lainsäädäntömuutosten valmistelun taustalla ovat hallitusohjelman terrorismilainsäädännön kokonaisuudistusta koskevat kirjaukset sääntelyn selkeyttämistarpeesta, kattavuuden varmistamisesta ja rangaistusten koventamisesta. Terrorismirikosten rangaistussäännöksiin on tehty runsaan 20 vuoden aikana lukuisia yksittäisiä muutoksia ilman kokonaistarkastelun tekemistä.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on useasti korostanut tarvetta yksinkertaistaa terrorismirikoksia koskevaa sääntelykokonaisuutta (PeVL 37/2016 vp, s. 3, PeVL 56/2016 vp, s. 6, PeVL 1/2021 vp, 12 kohta ja PeVL 34/2021 vp, 13—14 kappale). Valiokunta on painottanut terrorismirikoksia koskevan sääntelyn kokonaistarkastelun tarvetta (PeVL 1/2021 vp, 13 kappale ja PeVL 32/2021 vp, 14 kappale). Myös lakivaliokunta on aiempien lainsäädäntöhankkeiden yhteydessä kiinnittänyt huomiota sääntelyn kokonaisarvioinnin tarpeeseen (LaVM 4/2018 vp, s.10, LaVM 2/2021 vp, s. 5 ja 6, LaVM 15/2021 vp, s. 11 ja 12 ja LaVM 29/2022 vp, s. 4 ja 5).

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

Hallitusohjelmakirjausten johdosta asetettu työryhmä luovutti joulukuussa 2024 yksimielisen työryhmämietinnön, jossa ehdotetut lainsäädäntömuutokset jatkovalmisteltiin oikeusministeriössä. Hallituksen esityksessä ehdotetaan sääntelyn selkeyttämistä, kattavuutta, rangaistavuuden alan laajentamista sekä ankarampaa rangaistuskäytäntöä koskevia muutoksia. Ehdotusten mukaan pakkokeinolain 10 luvun mukaisten salaisten pakkokeinojen ja poliisilain 5 luvun mukaisten salaisten tiedonhankintakeinojen käyttöala myös laajenisi terrorististen rikosten estämisessä, paljastamisessa ja selvittämisessä, osin rangaistusasteikko muutosten vuoksi. Lisäksi ehdotetaan teknisluonteisia muutoksia useisiin muihin lakeihin.

Nyt käsiteltävän hallituksen esityksen mukaan (HE, s. 149 ja 150) esityksen tavoitteet liittyvät muun muassa rikoslain 34 a luvun uudistamiseen niin, että säännökset muodostavat mahdollisimman selkeän ja johdonmukaisen kokonaisuuden. Rikoslain uuteen 34 a lukuun ehdotettavilla lainsäädäntömuutoksilla edistettäisiin sitä, että rangaistussäännökset ovat riittävän kattavia suhteessa sääntelyn tavoitteeseen eli yhteiskunnan perustoimintoja, oikeusjärjestystä sekä ihmisten henkeä, terveyttä ja turvallisuutta hyvin vakavasti uhkaavan rikollisuuden torjumiseen. Taustalla ovat myös terrorististen rikosten torjuntaan liittyvät tavoitteet. Rangaistusasteikkoja koskevien muutosten osalta tavoitteena on, että asteikot ovat asianmukaisessa suhteessa toisiinsa ja myös rikoslaissa rangaistaviksi säädettyjen muiden tekojen asteikkoihin nähden.

Perustuslakivaliokunta on esityksestä antamassaan lausunnossa (PeVL 11/2026 vp, s. 2) todennut, että terrorismissa on kysymys yhteiskunnan perustoimintoja, oikeusjärjestystä sekä ihmisten henkeä, terveyttä ja turvallisuutta hyvin vakavasti vaarantavasta rikollisuudesta, jonka estämiselle ja keskeyttämiselle on perusoikeusjärjestelmän näkökulmasta hyväksyttävät ja painavat perusteet. Terrorismin poikkeuksellisen vakavalle luonteelle on myös annettava merkitystä arvioitaessa sitä vastaan käytettävien keinojen oikeasuhtaisuutta. Lisäksi perustuslakivaliokunta on korostanut, että terrorismirikoksia koskeva sääntely on tärkeää perusoikeuksien suojelun kannalta.

Lakivaliokunta pitää tärkeänä, että Suomen terrorismirikoksia koskevan lainsäädännön selkeyttä, kattavuutta ja rangaistustasoa koskeva kokonaistarkastelu on toteutettu perusteellisessa lainvalmisteluprosessissa. Valiokunta korostaa, että terrorismirikoksia koskevan lainsäädännön tulee olla toimivaa ja kattavaa ottaen huomioon terrorismirikollisuuden vakavan luonteen. Edellä todetun valossa lakivaliokunta pitää esityksen tavoitteita perusteltuina ja asianmukaisina. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta katsoo, että ehdotetulle sääntelylle on painava yhteiskunnallinen tarve ja hyväksyttävät perusteet.

Hallituksen esityksessä ilmenevistä syistä sekä saamansa selvityksen perusteella lakivaliokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomioin ja muutosehdotuksin.

Terroristiryhmän toimintaan osallistuminen

Esityksessä ehdotetun rikoslain uuden 34 a luvun 6 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan rangaistaan sitä, joka terrorismirikoksen tai terrorismirikoksen valmistelun tekemistä varten hoitaa muuta terrorismirikoksen tai terrorismirikoksen valmistelun tekemisen kannalta olennaista

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

terroristiryhmän tehtävää. Ehdotettu säännös on muotoilultaan melko avoin, sillä se kattaa sanamuotonsa mukaan terroristiryhmän terrorismirikoksen tai terrorismirikoksen valmistelun tekemisen kannalta olennaisen tehtävän hoitamisen. Momentin muissa kohdissa säädetään edelleen rangaistavaksi muita terroristiryhmän toiminnan kannalta olennaisia tehtäviä.

Lakivaliokunta pitää terroristiryhmän toimintaan osallistumista koskevaa säännösehdotusta perusteltuna. Lakivaliokunta on kuitenkin arvioinut ehdotettua säännöstä erityisesti siltä kannalta, onko se rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen kannalta riittävän täsmällinen.

Perustuslakivaliokunta on esityksestä antamassaan lausunnossa (PeVL 11/2026 vp, s. 4) todennut, että ehdotettu rikoslain 34 a luvun 6 §:n 1 momentin 8 kohdan mukainen tunnusmerkistö on valiokunnan aikaisempi terrorismirikoksia koskeva tulkintakäytäntö huomioiden kuvattu säännöksessä perustuslain 8 §:ssä turvatus rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen vähimmäisvaatimukset täyttäen. Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan sääntelyä on sen soveltamisen kannalta kuitenkin syytä täsmentää niin, että siitä nyt ehdotettua paremmin käyvät ilmi kriminalisoidut teot.

Olellaisen tehtävän hoitaminen mainitaan tekotapana jo nykyisessä terroristiryhmän toimintaa koskevassa rangaistussäännöksessä (rikoslain 34 a luvun 4 §:n 1 momentin 4 kohta). Esityksen perusteluissa (HE, s. 260) todetaan, että uuden 34 a luvun 6 §:n 1 momenttiin lisättäisiin nykyisen luvun 4 §:n 1 momenttiin verrattuna uusia esimerkkejä rangaistavista osallistumisteoista. Nämä lisätyt tekotavat olisivat nykyisin jo mainittujen osallistumistapojen tapaan olellaisen tehtävän hoitamista. Perusteluissa (HE, s. 209) myös todetaan, että rikoslain 34 a luvun 6 §:n 1 momentin 8 kohdassa ei kuvattaisi yksityiskohtaisesti sen soveltamisalaan kuuluvia tehtäviä. Saadun selvityksen perusteella tämä liittyy siihen esityksessäkin (HE, s. 260) todettuun lähtökohtaan, jonka mukaan 34 a luvun 6 §:n 1 momenttiin ei tulisi osallistumistapojen tyhjentävää listausta, koska terroristiryhmän toimintaan voidaan osallistua hyvin monin tavoin ja sääntelyn on kestävä aikaa terrorismirikollisuuden tekojen muuttuessa.

Perusteluissa (s. 209—212) kuvataan suhteellisen kattavasti, minkälainen toiminta voisi tulla arvioitavaksi avoimen tekoapatusmerkin perusteella. Kohdan piiriin kuuluisi kaikkien sellaisten merkityksellisten tehtävien hoitaminen, jotka konkreettisesti edistävät tai auttavat terroristiryhmän kyseisten rikosten tekemistä tai jotka muuten vaikuttavat myönteisesti terroristiryhmän rikollisiin toimintamahdollisuuksiin ja tavoitteenasetteluun, ja ovat näin edistävästi vaikuttamassa terroristiryhmän edustaman toiminnan vaarallisuuteen. Perusteluissa mainitut esimerkit liittyvät muun muassa tärkeiden taloudellisten asioiden hoitamisen ja erittäin tärkeiden taloudellisten tai oikeudellisten neuvojen antamisen lisäksi esimerkiksi ryhmän toimintaan liittyvään ideologiseen tai uskonnolliseen koulutukseen, jolla oikeutetaan terrorismirikosten tekemistä ja kannustetaan niiden tekemiseen.

Edelleen perustelujen mukaan (HE, s. 209 ja 210) olellaisen tehtävän hoitaminen voisi ilmetä myös rikosten tekemisenä tarkoituksessa edistää terrorismirikosten tai terrorismirikosten valmistelun tekemisenä terroristiryhmän toiminnassa. Tällaisina rikoksina voisivat tulla kysymykseen esimerkiksi terroristiryhmän terroristista rikollista toimintaa palvelevat väarennysrikokset, tietoverkkorikokset ja erilaiset terroristiryhmän varainhankintaa palvelevat varallisuuteen kohdistuvat rikokset. Kohdan piiriin kuuluisi myös nykyisen luvun 4 §:n

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

1 momentin 5 kohdassa mainittu 32 luvun 6 tai 7 §:ssä tarkoitettujen rikosten (rahanpesu tai törkeä rahanpesu) tekeminen.

Lisäksi perusteluissa tuodaan esiin esimerkkejä tilanteista, joita ei voida pitää olennaisena tehtävänä (HE, s. 210). Perusteluissa (HE, s. 211 ja 212) tuodaan myös esiin rajat, joita kansainvälinen humanitaarinen oikeus asettaa terrorismirikoksia koskevien rangaistussäännösten soveltamiselle.

Lakivaliokunta pitää rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen noudattamista rangaistussäännösten valmistelussa erittäin tärkeänä. Saamansa selvityksen perusteella lakivaliokunta katsoo, että nykyiseen sääntelyyn verrattuna teko tapojen lisäämisellä ehdotetun 6 §:n 1 momenttiin edistetään sääntelyn tarkkarajaisuutta. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että olennaisen tehtävän hoitamista koskevaa teko tapaa arvioitiin perusteellisesti sen säätämisen yhteydessä, jolloin lakivaliokunta totesi sitä koskevan kohdan olevan sääntelyn täsmällisyyteen ja tarkkarajaisuuteen liittyvien vähimmäisvaatimusten kannalta asianmukainen (LaVM 15/2021 vp, s. 6).

Saamansa selvityksen sekä myös perustuslakivaliokunnan lausunnossa todetun perustella lakivaliokunta katsoo, että ehdotettu rikoslain 34 a luvun 6 §:n 1 momentin 8 kohdan mukainen tunnusmerkistö on kuvattu säännöksessä rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen vähimmäisvaatimukset täyttäen. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta myös katsoo, että säännöksen soveltamisen tai laillisuusperiaatteen kannalta ei ole saavutettavissa merkittävää lisäarvoa sisällyttämällä täsmennyksiä ehdotettuun säännökseen. Edellä todetun valossa lakivaliokunta puoltaa ehdotetun säännöksen hyväksymistä muuttamattomana. Valiokunta pitää kuitenkin tärkeänä, että säännöksen soveltamisessa tukeudutaan esityksen perusteluissa esitettyihin rajauksiin ja esimerkkeihin, joilla ohjataan säännöksen tulkintaa ja varmistetaan sen ennakoitavuus.

Terroristinen matkustaminen

Ehdotetun rikoslain 34 a luvun 12 §:n 2 momentin mukaan terroristisesta matkustamisesta tuomittaisiin myös se, joka tehdäkseen luvussa rangaistavaksi säädetyn rikoksen oleskelee valtiossa, jonka kansalainen hän ei ole tai jossa hän ei pysyvästi asu. Uudella rangaistussäännöksellä puututtaisiin nykyisin jo rangaistavaksi säädetyn matkustamisrikoksen tavoin niin sanottuun terroristiseen vierastaistelijailmiöön. Hallituksen esityksen perusteluissa (HE, s. 119) todetaan, että oleskeluteon rangaistavaksi säätämällä paikattaisiin lainsäädännössä oleva aukko.

Perustuslakivaliokunta on esityksestä antamassaan lausunnossa (PeVL 11/2026 vp, s. 4) todennut, että ehdotettu rikoslain 34 a luvun 12 §:n 2 momentin mukainen tunnusmerkistö on valiokunnan aikaisempi terrorismirikoksia koskeva tulkintakäytäntö huomioiden kuvattu säännöksessä perustuslain 8 §:ssä turvattun rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen vähimmäisvaatimukset täyttäen. Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan sääntelyä on sen soveltamisen kannalta kuitenkin syytä täsmentää niin, että siitä nyt ehdotettua paremmin käyvät ilmi kriminalisoidut teot.

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

Ehdotetun rikoslain 34 a luvun 12 §:n 2 momentti koskee sitä koskevien perustelujen (HE, s. 232) mukaan tilanteita, joissa henkilöllä ei matkustamisen aikaan ole terroristisen rikoksen tekemisen tarkoitusta, mutta sellainen tarkoitus syntyy hänen oleskellessaan vieraassa valtiossa. Kysymys olisi korotetusta tahallisuusvaatimuksesta, joka edellyttäisi objektiivisesti havaittavia tai muuten tietoon tulleita seikkoja, jotka ilmentävät rikoksen tekemisen aikomusta.

Edelleen perustelujen (HE, s. 232) mukaan 2 momentin mukainen teko voisi liittyä esimerkiksi tilanteisiin, joissa henkilö oleskelee terroristiryhmän tai -järjestön hallinnassa olevalla alueella. Rangaistava oleskelu voisi liittyä kaikkiin uudessa luvussa rangaistaviksi säädettyihin, myös valmisteluonteisiin rikoksiin ja tilanteisiin, joissa henkilö oleskelun yhteydessä edistää toisen henkilön terroristisen rikoksen tekemistä. Esityksen perustelujen (HE, s. 146) mukaan teon tarkoituksena olevan tulevan rikoksen ei tarvitsisi olla yksilöity pykälän ja rikosnimikkeen tarkkuudella.

Lakivaliokunta on arvioinut ehdotettua rikoslain 34 a luvun uutta 12 §:n 2 momenttia erityisesti sääntelyn mahdollisen täsmentämistarpeen kannalta. Valiokunta katsoo, että arvioitaessa 2 momentin mukaista oleskelua merkityksellisiä ovat kriminalisointiperiaatteet ja rikoslainsäädännön käytölle asetettavat yleiset edellytykset. Lakivaliokunta on aiemmin terrorismirikossääntelyä arvioidessaan (LaVM 15/2021 vp, s. 7) todennut, että rikosoikeuden käytön yleisiin edellytyksiin liittyy se, että pelkkä oleskelu tietyllä alueella ei sellaisenaan vielä loukkaa tai vaaranna mitään oikeushyviä. Valiokunta katsoo, että tältä osin merkityksellinen on hallituksen esityksen perusteluissa (HE, s. 233) todettu lähtökohta, jonka mukaan oleskelun säätämällä rangaistavaksi 2 momentin mukaisesti ei kriminalisoidaisi esimerkiksi pelkkää oleskelua terroristijärjestön tai -ryhmän hallitsemalla alueella ilman terroristisen rikoksen tekemisen tarkoitusta.

Lakivaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että saadun selvityksen mukaan 2 momentin tunnusmerkistö rinnastuisi tarkkuustasoltaan jo rangaistavaksi säädettyyn varsinaiseen matkustamisrikokseen. Tältä osin esityksen perusteluissa (HE, s. 261) todetaan, että oleskelurikos olisi henkilön jo ollessa vieraassa valtiossa lähtökohtaisesti lähempänä terroristisen rikoksen tekemistä kuin nykyisin rangaistavaksi säädetty matkustamisrikos.

Saamansa selvityksen sekä myös perustuslakivaliokunnan lausunnossa todetun perustella lakivaliokunta katsoo, että ehdotettu rikoslain 12 §:n 2 momentin mukainen tunnusmerkistö on kuvattu säännöksessä rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen vähimmäisvaatimukset täyttäen. Valiokunta pitää tärkeänä, että oleskelun rangaistavuus ehdotetussa säännöksessä edellyttää terroristisen rikoksen tekemisen tarkoitusta. Edellä todetun sekä saamansa selvityksen perusteella valiokunta katsoo, että säännöksen soveltamisen tai laillisuusperiaatteen kannalta ei ole saavutettavissa merkittävää lisäarvoa sisällyttämällä täsmennyksiä ehdotettuun säännökseen. Lakivaliokunta katsoo, että ehdotettu rikoslain 34 a luvun 12 §:n 2 momentti on hyväksyttävissä esityksessä ehdotetussa muodossa.

Omaa perhettä palvelevat kotitaloustehtävät ja lasten hoitaminen

Esityksen perusteluissa (HE, s. 90—93, 210, 211 ja 232) on osana kokonaistarkastelua kiinnitetty huomiota perheenjäsenen rikosoikeudelliseen vastuuseen. Myös lakivaliokunta on aiemmin

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

terrorismirikossääntelyä arvioidessaan (LaVM 15/2021 vp, s. 10) pitänyt tärkeänä, että kokonaisarvioinnissa arvioidaan lainsäädännön toimivuutta, ilmiöiden kehittymistä ja keskeisten verrokkimaiden lainsäädännön ja käytännön kehitystä myös perheenjäsenten mahdolliseen rikolliseen toimintaan liittyvien kysymysten osalta.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan hallituksen esityksen perustana olleessa lainvalmisteluhankkeessa on tehty laaja, yhdeksän valtion sääntelyyn perustuva vertailu. Lainsäädäntömuutoksen kannalta merkitykselliset tiedot vertailuvaltioiden terrorismirikoksia koskevista rangaistussäännöksistä on kuvattu terrorismirikostyöryhmän mietinnössä (s. 230—257). Yleisenä huomiona on todettavissa, että Suomen sääntely on hyvinkin tarkkaa verrattuna vertailuvaltioiden lainsäädäntöihin. Hallituksen esityksessä (HE, s. 92) todetulla tavalla kansainvälisen vertailun yhdeksän valtion rangaistussäännöksissä ei nimenomaisesti mainita rangaistavana tekona omaa perhettä palvelevien tehtävien hoitamista terroristijärjestön tai ryhmän hallitsemalla alueella. Edelleen perusteluista ilmenevin tavoin vertailuvaltioiden oikeuskäytännöistä ei ole tiedossa tuomioita, joissa henkilö olisi tuomittu pelkästään lasten hoitamisesta tai oman kotitalouden hoitamisesta. Esimerkiksi esityksen perusteluissa (HE, s. 86) tarkastellun vuodelta 2022 olevan, perheenjäsenen rikosoikeudellisen vastuun kannalta keskeisen Norjan korkeimman oikeuden ratkaisun mukaan kynnys vierastaistelijan puolison tekemän kotityön ja lastenhoidon katsomiseksi rangaistavaksi teoksi on korkea.

Pelkästään omaa perhettä palvelevien tehtävien hoitamista terroristijärjestön tai -ryhmän hallitsemalla alueella ei esityksessä ehdoteta säädettyä rangaistavaksi. Esityksen valmistelussa on perusteluista (HE, s. 90—93) ilmenevin tavoin kuitenkin kiinnitetty erityistä huomiota perheenjäsenen rooliin sen korostamiseksi ja selventämiseksi, että hänen rikosoikeudellinen vastuunsa on jo nykyisin laaja. Rangaistavuuden alan laajentaminen koskee muiden tekijöiden tavoin myös terroristisiin rikoksiin syyllistyviä perheenjäseniä.

Uuden 34 a luvun terroristiryhmän toimintaan osallistumista koskevan 6 §:n 1 momentin 8 kohtaan liittyen perusteluissa (HE, s. 210) on todettu, että yksityiselämän piiriin kuuluva, lähtökohtaisesti rankaisematon toiminta on erotettava tietyistä rikollisen toiminnan kannalta olennaisista tehtävistä sekä toimista ryhmän toimintaedellytysten turvaamiseksi. Hallituksen esityksen perusteluissa esitetyillä rajauksilla ei myöskään suljeta pois muuta rikosoikeudellista vastuuta, joka voi syntyä tilanteissa, joissa henkilö on yhteistoiminnassa terroristiksi katsottavan henkilön kanssa tai oleskelee terroristijärjestön tai -ryhmän hallinnassa olevalla alueella. Edelleen perustelujen mukaan perheenjäsenenkin kohdalla voisi tulla sovellettavaksi 34 a luvun 12 §:n 2 momentti, jossa säädetään uutena tekona rangaistavaksi oleskelu vieraassa valtiossa.

Myös perheenjäsenten rikosoikeudelliseen vastuuseen liittyen korostunut merkitys on rikoksen osallisuutta koskevien rikoslain 5 luvun säännöksillä. Perustelujen mukaan (HE, s. 210 ja 211) rikoslain 5 luvun 6 §:n mukainen avunanto voi tulla kyseeseen myös perheenjäsenen terroristisen rikoksen tekemisen edistämisenä. Rikoslain 5 luvun 5 §:n mukainen rangaistava yllytys voi perheestään huolehtivan henkilön kohdalla ilmetä esimerkiksi siten, että hän kannustaa puolisoaan osallistumaan terroristiryhmän toimintaan.

Pelkästään omien lasten hoitamisen tai oman perheen kotitaloustehtävien hoitamisen ei voida vielä katsoa loukkaavan tai vaarantavan jotakin oikeushyvä. Lasten hoitoa sekä suojelua

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

koskevat näkökohdat on otettava huomioon myös silloin, kun kysymys on toisten henkilöiden lapsista. Hallituksen esityksestä HE 89/2021 vp antamassaan mietinnössä lakivaliokunta käsitteli perusteellisesti (LaVM 15/2021 vp, s. 6—10) muun muassa omaa perhettä palvelevia kotitaloustehtäviä ja lasten hoitamista. Lakivaliokunta piti esityksen perustelujen sisältämiä kotitöiden tekemiseen ja lasten hoitamiseen liittyviä rangaistavuuden rajoja asianmukaisina (LaVM 15/2021 vp, s. 8). Saadun selvityksen sekä esityksessä todetun perusteella hallituksen esityksessä henkilön ei kotitaloustehtävien ja lasten hoitamiseen liittyvissä tilanteissa katsota pelkästään niillä toimilla syyllistyvän terroristiryhmän rikollisen terroristisen toiminnan kannalta olennaisen tehtävän hoitamiseen.

Edellä selostetun sekä saamansa selvityksen perusteella lakivaliokunta katsoo, että hallituksen esityksen valmisteluvaiheessa ja hallituksen esityksessä on kattavasti arvioitu omaa perhettä palveleviin kotitaloustehtäviin ja lasten hoitamiseen liittyviä näkökohtia. Valiokunta toteaa, että esityksessä on riittävällä tavalla arvioitu perheenjäsenten mahdolliseen rikolliseen toimintaan liittyviä kysymyksiä myös keskeisten verrokkimaiden lainsäädännön ja käytännön kehityksen näkökulmasta. Edellä todetun valossa valiokunta pitää rangaistavuuden alan rajoja asianmukaisina.

Rangaistusasteikot

Esityksessä ehdotetaan useita muutoksia, joiden perusteella voidaan tuomita nykyisiä asteikkoja ankarampia rangaistuksia. Sellaiset asteikkomuutokset koskevat terrorismirikoksen valmistelua, terroristista kouluttautumista, terroristista matkustamista ja terroristisen matkustamisen edistämistä. Enimmäisrangaistusmuutosten lisäksi mainituista rikoksista ei enää voisi tuomita sakkorangaistusta. Terroristiryhmän johtamisen kohdalla luovuttaisiin nykyisestä lievemmästä rangaistusasteikosta. Hallituksen esityksessä (s. 127—149) on tarkasteltu rangaistusasteikkoja ja niiden muutostarpeita suhteellisen laajasti.

Perustuslakivaliokunta on esityksestä antamassaan lausunnossa (PeVL 11/2026 vp, s. 4 ja 5) katsonut, että voidaan sinänsä pitää selvänä, että terrorismirikoksia voidaan pitää lähtökohtaisesti hyvin moitittavina. Rikoslain 34 a luku kuitenkin niin voimassa olevassa kuin ehdotetussa muodossaan kattaa varsin monenlaisia rangaistavaksi säädettyjä tekoja, joiden moitittavuus voi olla huomattavan eriasteinen. Perustuslakivaliokunnan mielestä on kuitenkin selvää, että ehdotetut rangaistusasteikot eivät ole mielivaltaisia eivätkä ne valtiosääntöoikeudelliselta kannalta muodostu ongelmallisiksi, ottaen huomioon, että perustuslaki ei aseta tiukkoja rajoja rangaistusten korottamiselle, kunhan muutokset kytketään hyväksyttäviin perusteisiin.

Saamansa selvityksen sekä myös perustuslakivaliokunnan lausunnossa todetun perusteella lakivaliokunta katsoo, että ehdotetut rangaistusasteikot eivät ole mielivaltaisia eivätkä ne muodostu ongelmallisiksi. Valiokunta toteaa, että osana kokonaistarkastelua rangaistusasteikkoja ja niiden muutostarpeita on hallituksen esityksessä tarkasteltu asianmukaisesti ja että arvioinnissa on perustellusti kiinnitetty huomiota myös rikoslain 34 a luvun ulkopuolisten rikosten rangaistusasteikkoihin. Hallituksen esityksessä ilmenevistä syistä sekä saamansa selvityksen perusteella lakivaliokunta katsoo, että terrorismirikollisuuden erityisen vaarallinen luonne huomioon ottaen rangaistusasteikot ovat oikeassa suhteessa tekojen yleiseen moitittavuuteen. Valiokunta myös katsoo, että rangaistusasteikot ovat riittävän laajoja

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

mahdollistaakseen tuomioistuimille asianmukaisen harkintavallan. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että rikoslain 6 luvun säännökset mahdollistaisivat poikkeuksellisissa tapauksissa muutetuista rangaistusasteikoista poikkeavan rangaistuksen määräämisen. Edellä selostetun perusteella lakivaliokunta pitää rangaistusasteikkojen osalta esityksessä omaksuttuja ratkaisuja asianmukaisina.

Syyteoikeutta koskeva järjestely

Esityksessä ehdotetaan, että rikoslain uuteen 34 a lukuun ei otettaisi nykyisen luvun 7 §:ää vastaavaa säännöstä syyteoikeudesta. Voimassa olevan pykälän mukaan syytteen nostamisesta siinä luvussa tarkoitetuista rikoksista päättää valtakunnansyyttäjä. Valtakunnansyyttäjä määrää nyky säännöksen mukaan tällöin myös siitä, kenen on ajettava syytettyä.

Rikoslain 34 a luvun 7 § on säädetty vuoden 2002 puitepäätöksen täytäntöönpanon yhteydessä. Saadun selvityksen mukaan tilanne on muuttunut tavalla, joka mahdollistaa niin sanotusta syytemonopolista luopumisen. Esityksen perusteluissa (HE, s. 123 ja 124) katsotaan, että syyttäjälaitos pystyy toimintatavoillaan varmistamaan sen, että rikoslain 34 a luvun 7 §:n esitöissä tarkoitettu erityisen huolellinen harkinta koskien perusoikeuksien turvaamista toteutuu. Edelleen perustelujen mukaan valtakunnansyyttäjä antaisi syyttäjälueille ohjeen, jonka mukaisesti kaikista rikoslain 34 a luvun rikoksia koskevista asioista tehtäisiin ilmoitus valtakunnansyyttäjälle. Hänellä olisi myös mahdollisuus ottaa asia itselleen, jos siihen olisi erityistä syytä. Perusteluissa esitetyllä tavalla syyteoikeuden järjestäminen tavanomaiseen tapaan tukisi Syyttäjälaitoksessa jo tehtyjä koulutus- ja erikoistumislinjauksia, sillä syyttäjälaitos on vuodesta 2017 lähtien toteuttanut sota- ja terrorismirikossyyttäjien koulutusohjelmaa.

Perusteluissa (HE, s. 124) edelleen katsotaan, että terrorististen rikosten mahdolliset kansainväliset ulottuvuudet eivät ole yksinään peruste pitää rikoslain 34 a luvun 7 §:ää vastaavaa sääntelyä voimassa. Sellaiset ulottuvuudet ovat eri rikosten kohdalla osa normaalia esitutkintayhteistyötä ja syyteharkintaa.

Edellä selostetun sekä saadun selvityksen perusteella lakivaliokunta katsoo, että esityksessä omaksuttu ratkaisu on perusteltu.

Yhteensovittaminen

Esityksessä ehdotetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 18 ja 18 a §:n muuttamista (8. lakiehdotus). Lain 18 a §:n 1 momentti on tullut voimaan 12.10.2025 valtioneuvoston asetuksella rajanylitystietojärjestelmän perustamiseen liittyvän lainsäädännön voimaantulosta (870/2025), mutta 2 momenttia ei ole vielä momenttia koskevan lain (laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta 1207/2022) mukaisesti säädetty tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella. Tästä syystä lakivaliokunta ehdottaa lakien voimaantulon yhteensovittamista jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa selostetuin tavoin.

Lisäksi eduskunnan käsiteltävänä on ollut hallituksen esitys eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi (HE 16/2025 vp), jonka myötä on muutettu

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 32 §:n 1 momentin 1 kohtaa sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 32 §:n ja 173 §:n muuttamisesta annetulla lailla (21/2026), joka tulee voimaan 1.7.2027. Mainittua säännöstä ehdotetaan muutettavaksi myös nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä (HE 163/2025 vp, 17. lakiehdotus). Valiokunnan saaman selvityksen mukaan nyt käsiteltävässä ehdotuksessa ehdotettujen lakien on tarkoitus tulla voimaan suhteellisen nopeasti vahvistamisen jälkeen. Lakivaliokunta ehdottaa yhteensovittamisen toteuttamista jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa selostetuin tavoin.

Nyt käsiteltävällä esityksellä HE 163/2025 vp on lisäksi yhteys hallituksen esityksiin HE 198/2025 vp, HE 5/2026 vp ja HE 52/2026 vp. Kyseisten esitysten käsittelyaikataulu ajoittuu valiokunnan arvion mukaan tämän esityksen käsittelyn jälkeen. Tämän vuoksi yhteensovittaminen on tarpeen näiltä osin tehdä kyseisten esitysten käsittelyn yhteydessä.

VALIOKUNNAN YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT

3. Laki poliisilain 5 luvun muuttamisesta

9 luku. Erinäiset säännökset (Uusi)

2 a §. Toisen viranomaisen tuki poliisille kansainvälistä apua annettaessa. Pykälässä säädetään toisen viranomaisen tuesta poliisille kansainvälistä apua annettaessa. Pykälää ei esityksessä ehdoteta muutettavaksi. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan poliisilain 9 luvun 2 a §:n 3 momenttia on kuitenkin tarpeen teknisesti tarkistaa sen sisältämien viittausten osalta vastaamaan muuttuvaa rikoslain 34 a luvun terrorismirikoksia koskevaa sääntelyä vastaavin tavoin kuin 7. ja 9. lakiehdotuksessa. Lakivaliokunta ehdottaa tämän vuoksi *9 luvun 2 a § 3 momentin* muuttamista mainituin tavoin. Tämä edellyttää muutosta myös *lain nimikkeeseen ja johtolauseeseen*.

8. Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 18 ja 18 a §:n muuttamisesta

Voimaantulosäännös. Edellä yleisperusteluissa todetulla tavalla esityksessä ehdotetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 18 ja 18 a §:n muuttamista. Henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 18 a §:n 1 momentti on tullut voimaan 12.10.2025, mutta 2 momenttia ei ole vielä säädetty tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella. Lakien voimaantulon yhteensovittaminen on tämän vuoksi tarpeen. Lakivaliokunta ehdottaa tätä koskevan täydennyksen tekemistä lain *voimaantulosäännökseen* siten, että siinä todetaan lain 18 a §:n 2 momentin tulevan voimaan samaan aikaan kuin henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta annetun lain (1207/2022) 18 a §:n 2 momentti.

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

21. Laki sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 32 ja 173 §:n muuttamisesta annetun lain 32 §:n muuttamisesta (Uusi)

32 §. Ohjelmistotoimiluvan peruuttaminen. Pykälässä säädetään ohjelmistotoimiluvan peruuttamisesta. Pykälää ei esityksessä ehdoteta muutettavaksi. Edellä yleisperusteluissa yhteensovittamista koskevien seikkojen osalta todetuin tavoin hallituksen esityksessä eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi (HE 16/2025 vp) on muutettu sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 32 §:n 1 momentin 1 kohtaa. Saadun selvityksen mukaan muutos tulee voimaan 1.7.2027. Mainittua kohtaa ehdotetaan nyt käsiteltävässä hallituksen esityksessä (HE 163/2025 vp) muutettavaksi niin, että kohdassa oleva maininta rikoslain 34 a luvun 5 e §:ssä tarkoitetusta terrorismirikoksiin liittyvästä julkisesta kehottamisesta korvataan maininnalla rikoslain 34 a luvun 14 §:ssä tarkoitetusta terroristisesta julkisesta kehottamisesta. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan nyt käsiteltävässä ehdotuksessa ehdotettujen lakien on tarkoitus tulla voimaan suhteellisen nopeasti vahvistamisen jälkeen.

Lakivaliokunta katsoo, että tältä osin on tarpeen turvata lainsäädännön oikeellisuus niin ennen 1.7.2027 kuin sen jälkeenkin. Valiokunta katsoo, että tämä tavoite ei edellytä muutoksia esityksen 17. lakiehdotukseen. Edellä todetun vuoksi lakivaliokunta ehdottaa *uutta lakiehdotusta* sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 32 ja 173 §:n muuttamisesta annetun lain 32 §:n muuttamisesta siten, että huomioon tulee otetuksi 32 §:n 1 momentin 1 kohdassa rikosnimikkeen ja pykälän tunnuksen muuttuminen. Valiokunnan ehdottama uusi laki on tarpeen vahvistaa tulemaan voimaan vasta 1.7.2027.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Lakivaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 163/2025 vp sisältyvät 1., 2., 4.—7. ja 9.—20. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 163/2025 vp sisältyvät 3. ja 8. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Eduskunta hyväksyy uuden 21. lakiehdotuksen. (Valiokunnan uusi lakiehdotus)

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

rikoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 1 luvun 7 §:n 3 momentti, 34 luvun 13 §, 34 a luku ja 41 luvun 2 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 7 §:n 3 momentti laissa 281/2021, 34 luvun 13 § laissa 540/2007, 34 a luku laissa 17/2003 ja 41 luvun 2 §:n 2 momentti laissa 514/2025, sekä *lisätään* 34 lukuun siitä lailla 833/2003 kumotun 12 §:n tilalle uusi 12 § seuraavasti:

1 luku

Suomen rikosoikeuden soveltamisalasta

7 §

Kansainvälinen rikos

Suomen lakia sovelletaan tekopaikan laista riippumatta myös Suomen ulkopuolella tehtyyn:

- 1) ihmiskauppaan ja törkeään ihmiskauppaan;
- 2) 34 a luvussa rangaistavaksi säädettyyn rikokseen;
- 3) 34 a luvun 2 tai 3 §:ssä tarkoitetun rikoksen tekemiseksi tehtyyn ryöstöön, törkeään ryöstöön, kiristykseen ja törkeään kiristykseen;
- 4) 34 a luvun 2 §:n 1 momentin 2—9 kohdassa taikka 2 tai 3 momentissa taikka 3, 6, 10 tai 12 §:ssä tarkoitetun rikoksen tekemiseksi tehtyyn väärennykseen ja törkeään väärennykseen.

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

34 luku

Yleisvaarallisista rikoksista

12 §

Kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitetun rikoksen rahoittaminen

Joka suoraan tai välillisesti antaa tai kerää varoja

1) panttivangin ottamisen tai kaappauksen tekemistä varten,
2) sellaisen tuhotyön, törkeän tuhotyön tai yleisvaarallisen rikoksen valmistelun tekemistä varten, jota on pidettävä terrorististen pommi-iskujen torjumista koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa (SopS 60/2002) tarkoitettuna rikoksena,

3) sellaisen tuhotyön, liikennetuhotyön, törkeän tuhotyön tai yleisvaarallisen rikoksen valmistelun tekemistä varten, jota on pidettävä siviili-ilmailun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevassa yleissopimuksessa (SopS 56/1973), kansainväliseen siviili-ilmailuun käytettävillä lentoasemilla tapahtuvien laittomien väkivallantekojen ehkäisemistä koskevassa lisäpöytäkirjassa (SopS 43/1998), merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevassa yleissopimuksessa (SopS 11/1999) tai mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevassa pöytäkirjassa (SopS 44/2000) tarkoitettuna rikoksena,

4) sellaisen ydinräjähderikoksen, terveyden vaarantamisen, törkeän terveyden vaarantamisen, ydinenergian käyttörikoksen tai muun ydinaineeseen kohdistuvan tai ydinainetta välineenä käyttäen tehdyn rangaistavaksi säädetyn teon tekemistä varten, jota on pidettävä ydinaineiden turvajärjestelyjä koskevista toimista tehdyssä yleissopimuksessa (SopS 72/1989) tarkoitettuna rikoksena, tai

5) murhan, tapon, surman, törkeän pahoinpitelyn, vapaudenriiston, törkeän vapaudenriiston, törkeän ihmiskaupan, panttivangin ottamisen tai törkeän julkisrauhan rikkomisen tai niillä uhkaamisen tekemistä varten, kun teko kohdistuu henkilöön, jota tarkoitetaan kansainvälistä suojelua nauttivia henkilöitä vastaan, mukaan lukien diplomaattiset edustajat, kohdistuvien rikosten ehkäisemistä ja rankaisemista koskevassa yleissopimuksessa (SopS 63/1978),

on tuomittava *kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitetun rikoksen rahoittamisesta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään kahdeksaksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

13 §

Oikeushenkilön rangaistusvastuu

Ydinräjähderikokseen, 9 §:n 2 momentissa tarkoitettuun yleisvaarallisen rikoksen valmisteluun, vaaran aiheuttamiseen tietojenkäsittelylle ja kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitetun rikoksen rahoittamiseen sovelletaan, mitä oikeushenkilön rangaistusvastuusta säädetään.

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

34 a luku

Terroristisista rikoksista

1 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan

- 1) *terrorismirikoksella* 2 tai 3 §:ssä rangaistavaksi säädettyä rikosta;
- 2) *terroristisellatarkoituksella* rikoksenteelijän tarkoitusta teollaan:
  - a) aiheuttaa vakavaa pelkoa väestön keskuudessa;
  - b) pakottaa oikeudettomasti jonkin valtion hallitus tai muu viranomainen taikka kansainvälinen järjestö tekemään, sietämään tai tekemättä jättämään jotakin;
  - c) oikeudettomasti kumota jonkin valtion valtiosääntö tai muuttaa sitä tai horjuttaa vakavasti valtion oikeusjärjestystä taikka aiheuttaa erityisen suurta vahinkoa valtiontaloudelle tai valtion yhteiskunnallisille perusrakenteille; tai
  - d) aiheuttaa erityisen suurta vahinkoa kansainvälisen järjestön taloudelle tai sellaisen järjestön muille perusrakenteille;
- 3) *kansainvälisellä järjestöllä* hallitustenvälistä tai merkityksensä ja kansainvälisesti tunnustetun asemansa perusteella siihen rinnastettavaa järjestöä;
- 4) *terroristiryhmällä* vähintään kolmen henkilön muodostamaa tietyn ajan koossa pysyvää rakenteeltaan jäsentynyttä yhteenliittymää, joka toimii yhteistuumin tehdäkseen terrorismirikoksia.

2 §

Terroristisessa tarkoituksessa tehdyt rikokset

Joka terroristisessa tarkoituksessa siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vakavaa vahinkoa jollekin maalle tai kansainväliselle järjestölle, tekee:

- 1) laittoman uhkauksen, perättömän vaarailmoituksen, 24 luvun 4 §:n 2 kohdassa tarkoitetun törkeän julkisrauhan rikkomisen tai ydinenergian käyttörikoksen, on tuomittava vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään kolmeksi vuodeksi;
- 2) tahallisen vaaran aiheuttamisen, tahallisen räjähdერიkoksen, vaarallisia esineitä koskevien säännösten rikkomisen tai julkisen kehottamisen rikokseen, on tuomittava vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi;
- 3) törkeän vapaudenriiston, törkeän varkauden tai sellaisen törkeän moottorikulkuneuvon käyttövarkauden, jonka kohteena on joukkoliikenteeseen tai tavarankuljetukseen soveltuva moottorikulkuneuvo, tuhotyön, liikennetuhotyön, terveyden vaarantamisen, törkeän vahingon tai puolustustarvikkeiden maastavientirikoksen, on tuomittava vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään kuudeksi vuodeksi;
- 4) 35 luvun 3 b §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun törkeän datavahingon, 38 luvun 6 §:n 1 momentin 3, 5 tai 6 kohdassa tarkoitetun törkeän tietoliikenteen häirinnän tai 38 luvun 7 b §:n 1 momentin 1, 3 tai 5 kohdassa tarkoitetun törkeän tietojärjestelmän häirinnän, on tuomittava vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään seitsemäksi vuodeksi;

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

5) kemiallisen aseiden kiellon rikkomisen, biologisen aseiden kiellon rikkomisen taikka tahallisen törkeän ympäristön turmelemisen, joka on tehty 48 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, on tuomittava vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään kahdeksaksi vuodeksi;

6) törkeän raiskauksen, törkeän pahoinpitelyn, naisen sukuelinten silpomisen, törkeän ihmiskaupan, panttivangin ottamisen, törkeän ryöstön, törkeän tuhotyön, törkeän terveyden vaarantamisen, ydinräjähdysrikoksen tai kaappauksen, on tuomittava vankeuteen vähintään kahdeksi ja enintään kahdeksitoista vuodeksi;

7) surman, on tuomittava vankeuteen vähintään neljäksi ja enintään kahdeksitoista vuodeksi;

8) törkeän lapsenraiskauksen, on tuomittava vankeuteen vähintään neljäksi vuodeksi tai elinkaudeksi;

9) tapon, on tuomittava vankeuteen vähintään kahdeksaksi vuodeksi tai elinkaudeksi.

Joka terroristisessa tarkoituksessa siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vakavaa vahinkoa jollekin maalle tai kansainväliselle järjestölle, tekee törkeän ampuma-aserikoksen, on tuomittava vankeuteen vähintään kahdeksi ja enintään kuudeksi vuodeksi.

Joka terroristisessa tarkoituksessa tekee murhan, on tuomittava vankeuteen elinkaudeksi.

Yritys on rangaistava.

3 §

Terroristisessa tarkoituksessa tehty radiologista asetta koskeva rikos

Joka terroristisessa tarkoituksessa siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vakavaa vahinkoa jollekin maalle tai kansainväliselle järjestölle, valmistaa, hankkii, kuljettaa, toimittaa tai kehittää ydinterrorismin torjumisesta tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen (SopS 6/2009) 1 artiklan 4 kappaleen b kohdassa tarkoitetun laitteen, pitää sellaista laitetta hallussaan tai harjoittaa tutkimustoimintaa sellaisen laitteen valmistamista varten, on tuomittava *terroristisessa tarkoituksessa tehdystä radiologista asetta koskevasta rikoksesta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään kahdeksaksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

4 §

Terrorismirikoksen valmistelu

Joka terrorismirikoksen tekemistä varten

1) sopii toisen kanssa tai laatii suunnitelman sellaisen rikoksen tekemisestä tai

2) valmistaa, hankkii, kuljettaa tai luovuttaa sellaisen esineen tai aineen, jolla voidaan terrorismirikoksen tekemisen yhteydessä aiheuttaa vakavaa vaaraa toisen hengelle tai terveydelle, taikka pitää hallussaan tai käyttää sellaista esinettä tai ainetta,

on tuomittava *terrorismirikoksenvalmistelusta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään kuudeksi vuodeksi.

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

5 §

Terroristiryhmän johtaminen

Joka johtaa terroristiryhmää, jonka toiminnassa on tehty terrorismirikos tai terrorismirikoksen valmistelu, on tuomittava *terroristiryhmänjohtamisesta* vankeuteen vähintään kahdeksi ja enintään kahdeksitoista vuodeksi.

Joka tuomitaan terroristiryhmän johtamisesta, on tuomittava myös tekemästään tai hänen johdollaan terroristiryhmän toiminnassa tehdystä terrorismirikoksesta tai terrorismirikoksen valmistelusta.

6 §

Terroristiryhmän toimintaan osallistuminen

Joka terrorismirikoksen tai terrorismirikoksen valmistelun tekemistä varten

1) varustaa tai yrittää varustaa terroristiryhmää räjähteillä, aseilla, ampumatarvikkeilla tai niiden valmistamiseen tarkoitetuilla aineilla tai tarvikkeilla taikka muilla vaarallisilla esineillä tai aineilla,

2) hankkii tai yrittää hankkia taikka luovuttaa terroristiryhmälle toimitiloja tai muita sen tarvitsemia tiloja taikka kulkuvälineitä tai muita ryhmän toiminnan kannalta tärkeitä välineitä,

3) hankkii tai yrittää hankkia tiedon, jonka tuleminen terroristiryhmän tietoon on omiaan aiheuttamaan vakavaa vahinkoa maalle tai kansainväliselle järjestölle, taikka välittää, luovuttaa tai ilmaisee terroristiryhmälle sellaisen tiedon,

4) huolehtii terroristiryhmän tietoteknologisista tehtävistä,

5) osallistuu terroristiryhmän aseelliseen toimintaan,

6) organisoii terroristiryhmän,

7) suorittaa terroristiryhmän toimintaa ylläpitäviä tukitoimia tai

8) hoitaa muuta terrorismirikoksen tai terrorismirikoksen valmistelun tekemisen kannalta olennaisia terroristiryhmän tehtäviä,

on tuomittava *terroristiryhmän toimintaan osallistumisesta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään kahdeksaksi vuodeksi.

Terroristiryhmän toimintaan osallistumista ei ole rikoksen esitutkintaan tai tuomioistuinkäsittelyyn taikka rangaistuksen täytäntöönpanoon liittyvä oikeudellisen avustajan tai asiamiehen tehtävien hoitaminen.

7 §

Terroristinen koulutuksen antaminen

Joka terrorismirikoksen tai terrorismirikoksen valmistelun tekemistä varten toimeenpanee tai yrittää toimeenpanna taikka antaa tai yrittää antaa koulutusta räjähteiden, ampuma-aseiden tai muiden aseiden taikka myrkyllisten tai haitallisten aineiden valmistuksessa tai käytössä taikka muiden näihin merkitykseltään rinnastuvien erityisten menetelmien tai tekniikoiden käytössä, on tuomittava *terroristisesta koulutuksen antamisesta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään kahdeksaksi vuodeksi.

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

8 §

Terroristinen kouluttautuminen

Joka terrorismirikoksen tai terrorismirikoksen valmistelun tekemistä varten kouluttautuu räjähteiden, ampuma-aseiden tai muiden aseiden taikka myrkyllisten tai haitallisten aineiden valmistuksessa tai käytössä taikka muiden näihin merkitykseltään rinnastuvien erityisten menetelmien tai tekniikoiden käytössä, on tuomittava *terroristisesta kouluttautumisesta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

9 §

Terroristinen värväys

Joka terrorismirikoksen tai terrorismirikoksen valmistelun tekemistä varten perustaa terroristiryhmän taikka värvää tai yrittää värvätä toisen terroristiryhmään tai tekemään terrorismirikoksen tai terrorismirikoksen valmistelun, on tuomittava *terroristisesta värväyksestä* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään kahdeksaksi vuodeksi.

10 §

Terroristinen rikoksen rahoittaminen

Joka suoraan tai välillisesti antaa tai kerää varoja tässä luvussa rangaistavaksi säädetyn rikoksen tekemistä varten, on tuomittava *terroristisesta rikoksen rahoittamisesta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään kahdeksaksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

11 §

Terrorismin rahoittaminen

Joka suoraan tai välillisesti antaa tai kerää varoja rahoittaakseen henkilöä, joka tekee terrorismirikoksia tai osallistuu niiden tekemiseen 5 luvun 3—6 §:ssä tarkoitettuna rikokseen osallisena, tai terroristiryhmää taikka tietoisena siitä, että varoilla rahoitetaan tällaista henkilöä tai terroristiryhmää, on tuomittava *terrorismin rahoittamisesta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään kuudeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos teko on rangaistava 10 §:n mukaan.

12 §

Terroristinen matkustaminen

Joka matkustaa toiseen valtioon tehdäkseen siellä tässä luvussa rangaistavaksi säädetyn rikoksen, on tuomittava *terroristisesta matkustamisesta* vankeuteen enintään kolmeksi vuodeksi.

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

Terroristisesta matkustamisesta tuomitaan myös se, joka tehdäkseen tässä luvussa rangaistavaksi säädetyn rikoksen oleskelee valtiossa, jonka kansalainen hän ei ole tai jossa hän ei pysyvästi asu.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun rikoksen yritys on rangaistava.

13 §

Terroristisen matkustamisen edistäminen

Joka edistääkseen 12 §:n 1 momentissa tarkoitettua terroristista matkustamista neuvoin, toimin tai muilla tavoin auttaa toista, on tuomittava *terroristisen matkustamisen edistämisestä* vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun tekoon ei sovelleta 5 luvun 6 §:n säännöksiä avunannosta.

14 §

Terroristinen julkinen kehottaminen

Joka joukkotiedotusvälinettä käyttäen tai julkisesti väkijoukossa taikka yleisesti tietoon saatetussa kirjoituksessa tai muussa esityksessä kehottaa tai houkuttelee värväytymiseen terroristiryhmään tai tässä luvussa rangaistavaksi säädetyn rikoksen tekemiseen siten, että kehoitus tai houkuttelu on omiaan aiheuttamaan värväytymisen tai tässä luvussa rangaistavaksi säädetyn rikoksen tekemisen, on tuomittava *terroristisesta julkisesta kehottamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Jos kehottaminen tai houkutteleminen aiheuttaa sen, että tässä luvussa rangaistavaksi säädetty rikos tai sen rangaistava yritys tehdään, sovelletaan 5 luvun säännöksiä osallisuudesta rikokseen.

15 §

Oikeushenkilön rangaistusvastuu

Tässä luvussa rangaistaviksi säädettyihin rikoksiin sovelletaan, mitä oikeushenkilön rangaistusvastuusta säädetään.

Mitä oikeushenkilön rangaistusvastuusta säädetään, sovelletaan myös 2 tai 3 §:ssä tarkoitettun rikoksen tekemiseksi tehtyyn ryöstöön, törkeään ryöstöön, kiristykseen ja törkeään kiristykseen sekä 2 §:n 1 momentin 2—9 kohdassa taikka 2 tai 3 momentissa taikka 3, 6, 10 tai 12 §:ssä tarkoitettun rikoksen tekemiseksi tehtyyn väärennykseen ja törkeään väärennykseen.

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

41 luku

Aserikoksista

2 §

Ampuma-aseen käsittely vakavan rikoksen tekemistä varten

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja vakavia rikoksia ovat rikos, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta, ja 34 a luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu terroristisessa tarkoituksessa tehty laiton uhkaus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

2.

Laki

pakkokeinolain 10 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pakkokeinolain (806/2011) 10 luvun 3 §:n 2 momentin 10 ja 11 kohta, 6 §:n 2 momentti, 7 §:n 1 momentti, 12 §:n 3 momentti, 14 §:n 2 momentti, 16 §:n 3 momentti sekä 17 §:n 8 ja 9 kohta,
sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 2 momentin 10 ja 11 kohta laissa 515/2025, 6 §:n 2 momentti, 16 §:n 3 momentti sekä 17 §:n 8 ja 9 kohta laissa 1268/2021, 7 §:n 1 momentti ja 12 §:n 3 momentti laissa 875/2018 sekä 14 §:n 2 momentti laissa 452/2023, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

10 luku

Salaiset pakkokeinot

3 §

Telekuuntelu ja sen edellytykset

Esitutkintaviranomaiselle voidaan antaa lupa kohdistaa telekuuntelua rikoksesta epäillyn hallussa olevaan tai hänen oletettavasti muuten käyttämäänsä teleosoitteeseen tai telepäätelaitteeseen, jos epäiltyä on syytä epäillä:
-----

10) tuhotyöstä, liikennetuhotyöstä, törkeästä tuhotyöstä, törkeästä terveyden vaarantamisesta, ydinräjähdერიkoksesta, kaappauksesta tai kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitetun rikoksen rahoittamisesta;

11) terroristisessa tarkoituksessa tehdystä rikoksesta, terroristisessa tarkoituksessa tehdystä radiologista asetta koskevasta rikoksesta, terrorismirikoksen valmistelusta, terroristiryhmän johtamisesta, terroristiryhmän toimintaan osallistumisesta, terroristisesta koulutuksen antamisesta, terroristisesta kouluttautumisesta, terroristisesta värväyksestä, terroristisesta rikoksen rahoittamisesta, terrorismin rahoittamisesta, terroristisesta matkustamisesta, terroristisen matkustamisen edistämisestä tai, jos teon vakavuus edellyttäisi vankeusrangaistusta, terroristisesta julkisesta kehottamisesta;
-----

6 §

Televalvonta ja sen edellytykset

Esitutkintaviranomaiselle voidaan antaa lupa kohdistaa televalvontaa rikoksesta epäillyn hallussa olevaan tai hänen oletettavasti muuten käyttämäänsä teleosoitteeseen tai telepäätelaitteeseen, jos epäiltyä on syytä epäillä:
-----

1) rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta;

2) telesoitetta tai telepäätelaitetta käyttäen tehdystä rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta;

3) telesoitetta tai telepäätelaitetta käyttäen tehdystä, automaattiseen tietojenkäsittelyjärjestelmään kohdistuneesta luvattomasta käytöstä;

4) seksikaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäytöstä, lapsen houkuttelemisesta seksuaalisiin tarkoituksiin tai parituksesta;

5) huumausainerikoksesta;

6) rikoslain 34 a luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua terroristisessa tarkoituksessa tehdystä rikoksesta, terroristisesta matkustamisesta, terroristisen matkustamisen edistämisestä tai terroristisesta julkisesta kehottamisesta;

7) törkeästä tulliselvitysrikoksesta;

8) törkeästä laittoman saaliin kätkemisestä;

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

- 9) panttivangin ottamisen valmistelusta; taikka
  - 10) törkeän ryöstön valmistelusta.
-

7 §

Televalvonta teleosoitteen tai telepäätelaitteen haltijan suostumuksella

Esitutkintaviranomainen saa kohdistaa televalvontaa rikoksesta epäillyn, asianomistajan, todistajan tai muun henkilön suostumuksella tämän hallinnassa olevaan teleosoitteeseen tai telepäätelaitteeseen, kun on syytä epäillä:

- 1) rikosta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta;
  - 2) rikosta, jonka johdosta teleosoite tai telepäätelaitte on oikeudettomasti toisen hallussa;
  - 3) teleosoitetta tai telepäätelaitetta käyttäen tehtyä lähestymiskiellon rikkomista, rikoslain 17 luvun 13 §:n 2 kohdassa tarkoitettua ilkeävaltaa tai mainitun lain 24 luvun 1 a §:ssä tarkoitettua viestintärauhan rikkomista;
  - 4) muuta kuin 3 kohdassa tarkoitettua teleosoitetta tai telepäätelaitetta käyttäen tehtyä rikosta; tai
  - 5) seksikaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäyttöä.
-

12 §

Suunnitelmallinen tarkkailu ja sen edellytykset

Esitutkintaviranomainen saa kohdistaa rikoksesta epäiltyyn suunnitelmallista tarkkailua, jos tätä on syytä epäillä rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta, taikka varkaudesta tai kätkemisrikoksesta.

---

14 §

Peitelty tiedonhankinta ja sen edellytykset

Poliisi saa käyttää peiteltyä tiedonhankintaa, jos on syytä olettaa, että toimenpiteellä saadaan selvitystä:

- 1) rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta;
- 2) seksikaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäytöstä tai parituksesta;
- 3) huumausainerikoksesta;
- 4) rikoslain 34 a luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua terroristisessa tarkoituksessa tehdystä rikoksesta, terroristisesta matkustamisesta, terroristisen matkustamisen edistämisestä tai, jos teon vakavuus edellyttäisi vankeusrangaistusta, terroristisesta julkisesta kehottamisesta;
- 5) törkeästä tulliselvitysrikoksesta;

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

- 6) suunnitelmalliseen, järjestäytyneeseen, ammattimaiseen, jatkuvaan tai toistuvaan rikolliseen toimintaan liittyvästä varkaudesta tai kätkemisrikoksesta;
  - 7) panttivangin ottamisen valmistelusta; taikka
  - 8) törkeän ryöstön valmistelusta.
-

16 §

Tekninen kuuntelu ja sen edellytykset

Teknisen kuuntelun edellytyksenä on lisäksi, että kuuntelun kohteena olevaa henkilöä on syytä epäillä:

- 1) rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta;
- 2) huumausainerikoksesta;
- 3) rikoslain 34 a luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetusta terroristisesta tarkoituksessa tehdystä rikoksesta, terroristisesta matkustamisesta, terroristisen matkustamisen edistämisestä tai, jos teon vakavuus edellyttäisi vankeusrangaistusta, terroristisesta julkisesta kehottamisesta;
- 4) törkeästä tulliselvitysrikoksesta;
- 5) panttivangin ottamisen valmistelusta; taikka
- 6) törkeän ryöstön valmistelusta.

17 §

Asuntokuuntelu ja sen edellytykset

Esitutkintaviranomaiselle voidaan myöntää lupa kohdistaa teknistä kuuntelua vakituiseen asumiseen käytettävään tilaan, jossa rikoksesta epäilty todennäköisesti oleskelee (*asuntokuuntelu*). Edellytyksenä on lisäksi, että häntä on syytä epäillä:

- 8) törkeästä tuhotyöstä, törkeästä terveyden vaarantamisesta, ydinräjähderikoksesta, kaappauksesta tai kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitetun rikoksen rahoittamisesta;
  - 9) rikoslain 34 a luvun 2 §:n 1 momentin 2—9 kohdassa taikka 2 tai 3 momentissa tarkoitetusta terroristisesta tarkoituksessa tehdystä rikoksesta, terroristisesta tarkoituksessa tehdystä radiologista asetta koskevasta rikoksesta, terrorismirikoksen valmistelusta, terroristiryhmän johtamisesta, terroristiryhmän toimintaan osallistumisesta, terroristisesta koulutuksen antamisesta, terroristisesta värväyksestä, terroristisesta rikoksen rahoittamisesta tai terrorismin rahoittamisesta; taikka
-

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

3.

Laki

poliisilain 5 ja 9 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisilain (872/2011) 5 luvun 3 §, 5 §:n 2 momentti, 8 §:n 2 momentti, 9 §, 13 §:n 3 momentti, 15 §:n 2 momentti ja 17 §:n 4 momentti sekä 9 luvun 2 a §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 5 luvun 3 §, 5 §:n 2 momentti, 8 §:n 2 momentti, 15 §:n 2 momentti ja 17 §:n 4 momentti laissa 1269/2021, 5 luvun 9 § ja 13 §:n 3 momentti laissa 876/2018 sekä 9 luvun 2 a §:n 3 momentti laissa 1308/2022, seuraavasti:

5 luku

Salaiset tiedonhankintakeinot

3 §

Salainen tiedonhankinta rikoksen paljastamiseksi

Tässä luvussa säädettyjä keinoja saadaan käyttää seuraavien rikosten paljastamisessa:

- 1) Suomen itsemääräämisoikeuden vaarantaminen;
- 2) sotaan yllyttäminen;
- 3) maanpetos ja törkeä maanpetos;
- 4) vakoilu ja törkeä vakoilu;
- 5) turvallisuussalaisuuden paljastaminen;
- 6) luvaton tiedustelutoiminta;
- 7) kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitetun rikoksen rahoittaminen;
- 8) terroristisessa tarkoituksessa tehty rikos;
- 9) terroristisessa tarkoituksessa tehty radiologista asetta koskeva rikos;
- 10) terrorismirikoksen valmistelu;
- 11) terroristiryhmän johtaminen;
- 12) terroristiryhmän toimintaan osallistuminen;
- 13) terroristinen koulutuksen antaminen;
- 14) terroristinen kouluttautuminen;
- 15) terroristinen värväys;
- 16) terroristinen rikoksen rahoittaminen;
- 17) terrorismin rahoittaminen;
- 18) terroristinen matkustaminen;
- 19) terroristisen matkustamisen edistäminen;
- 20) terroristinen julkinen kehottaminen, jos teon vakavuus edellyttäisi vankeusrangaistusta.

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

5 §

Telekuuntelu ja sen edellytykset

Poliisille voidaan rikoksen estämiseksi antaa lupa kohdistaa telekuuntelua henkilön hallussa olevaan tai hänen oletettavasti muuten käyttämäänsä teleosoitteeseen tai telepäätelaitteeseen, jos henkilön lausumien, uhkausten tai käyttäytymisen perusteella voidaan perustellusti olettaa hänen syyllistyvän:

- 1) Suomen itsemääräämisoikeuden vaarantamiseen;
  - 2) sotaan yllyttämiseen;
  - 3) maanpetokseen tai törkeään maanpetokseen;
  - 4) vakoiluun tai törkeään vakoiluun;
  - 5) turvallisuussalaisuuden paljastamiseen;
  - 6) luvattomaan tiedustelutoimintaan;
  - 7) kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitetun rikoksen rahoittamiseen;
  - 8) terroristisessa tarkoituksessa tehtyyn rikokseen;
  - 9) terroristisessa tarkoituksessa tehtyyn radiologista asetta koskevaan rikokseen;
  - 10) terrorismirikoksen valmisteluun;
  - 11) terroristiryhmän johtamiseen;
  - 12) terroristiryhmän toimintaan osallistumiseen;
  - 13) terroristiseen koulutuksen antamiseen;
  - 14) terroristiseen kouluttautumiseen;
  - 15) terroristiseen värväykseen;
  - 16) terroristiseen rikoksen rahoittamiseen;
  - 17) terrorismin rahoittamiseen;
  - 18) terroristiseen matkustamiseen;
  - 19) terroristisen matkustamisen edistämiseen; taikka
  - 20) terroristiseen julkiseen kehottamiseen, jos teon vakavuus edellyttäisi vankeusrangaistusta.
-

8 §

Televalvonta ja sen edellytykset

Poliisille voidaan rikoksen estämiseksi antaa lupa kohdistaa televalvontaa henkilön hallussa olevaan tai hänen oletettavasti muuten käyttämäänsä teleosoitteeseen tai telepäätelaitteeseen, jos henkilön lausumien, uhkausten tai käyttäytymisen perusteella taikka muutoin voidaan perustellusti olettaa hänen syyllistyvän:

- 1) rikokseen, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta;
- 2) teleosoitetta tai telepäätelaitetta käyttäen tehtyyn rikokseen, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta;
- 3) teleosoitetta tai telepäätelaitetta käyttäen tehtyyn, automaattiseen tietojenkäsittelyjärjestelmään kohdistuvaan luvattomaan käyttöön;

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

- 4) seksikaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäyttöön, lapsen houkuttelemiseen seksuaalisiin tarkoituksiin tai paritukseen;
  - 5) huumausainerikokseen;
  - 6) rikoslain 34 a luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun terroristisessa tarkoituksessa tehtyyn rikokseen, terroristiseen matkustamiseen, terroristisen matkustamisen edistämiseen tai terroristiseen julkiseen kehottamiseen; taikka
  - 7) törkeään tulliselvitysrikokseen.
-

9 §

Televalvonta teleosoitteen tai telepäätelaitteen haltijan suostumuksella

Poliisi saa kohdistaa rikoksen estämiseksi televalvontaa henkilön suostumuksella tämän hallinnassa olevaan teleosoitteeseen tai telepäätelaitteeseen, kun jonkun voidaan lausumiensa tai muun käyttäytymisensä perusteella perustellusti olettaa syyllistyvän:

- 1) rikokseen, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta;
- 2) rikokseen, jonka johdosta teleosoite tai telepäätelaitte on oikeudettomasti toisen hallussa;
- 3) teleosoitetta tai telepäätelaitetta käyttäen tehtävään lähestymiskiellon rikkomiseen, rikoslain 17 luvun 13 §:n 2 kohdassa tarkoitettuun ilkivaltaan tai mainitun lain 24 luvun 1 a §:ssä tarkoitettuun viestintärauhan rikkomiseen;
- 4) muuhun kuin 3 kohdassa tarkoitettuun teleosoitetta tai telepäätelaitetta käyttäen tehtävään rikokseen; tai
- 5) seksikaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäyttöön.

13 §

Suunnitelmallinen tarkkailu ja sen edellytykset

Poliisi saa rikoksen estämiseksi kohdistaa 2 momentissa tarkoitettuun henkilöön suunnitelmallista tarkkailua, jos on perusteltua syytä olettaa hänen syyllistyvän rikokseen, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta, taikka varkauteen tai kätkemisrikokseen.

---

15 §

Peitelty tiedonhankinta ja sen edellytykset

Poliisi saa käyttää peiteltyä tiedonhankintaa rikoksen estämiseksi, jos henkilön lausumien tai muun käyttäytymisen perusteella voidaan perustellusti olettaa hänen syyllistyvän:

- 1) rikokseen, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta;
- 2) seksikaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäyttöön tai paritukseen;
- 3) huumausainerikokseen;

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

4) rikoslain 34 a luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun terroristisessa tarkoituksessa tehtyyn rikokseen, terroristiseen matkustamiseen tai terroristisen matkustamisen edistämiseen taikka, jos teon vakavuus edellyttäisi vankeusrangaistusta, terroristiseen julkiseen kehottamiseen;

5) törkeään tulliselvitysrikokseen; taikka

6) suunnitelmalliseen, järjestäytyneeseen, ammattimaiseen, jatkuvaan tai toistuvaan rikolliseen toimintaan liittyvään varkauteen tai kätkemisrikokseen.

---

17 §

Tekninen kuuntelu ja sen edellytykset

Teknisen kuuntelun edellytyksenä on lisäksi, että henkilön lausumien, uhkausten tai käyttäytymisen perusteella taikka muutoin voidaan perustellusti olettaa hänen syyllistyvän:

1) rikokseen, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta;

2) huumausainerikokseen;

3) rikoslain 34 a luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun terroristisessa tarkoituksessa tehtyyn rikokseen, terroristiseen matkustamiseen tai terroristisen matkustamisen edistämiseen taikka, jos teon vakavuus edellyttäisi vankeusrangaistusta, terroristiseen julkiseen kehottamiseen; taikka

4) törkeään tulliselvitysrikokseen.

---

9 luku (Uusi)

Erinäiset säännökset

2 a §

Toisen viranomaisen tuki poliisille kansainvälistä apua annettaessa

---

Tuki voi sisältää poliisitehtävän suorittamiseen soveltuvan sotilaan henkilökohtaista aseistusta voimakkaamman aseistuksen käyttöä. Edellytyksenä on, että tuen on tilanteesta, tapahtumasta tai tilaisuudesta tehtyjen havaintojen tai siitä muutoin saatujen yksilöityjen tietojen perusteella perusteltua olettaa olevan välttämätöntä suuren ihmismäärän henkeä tai terveyttä vakavasti vaarantavan rikoslain 34 a luvun 2 §:n 1 momentin 2, 3, 5—7 tai 9 kohdassa taikka 2 tai 3 momentissa tarkoitettujen terrorismirikoksen estämiseksi tai keskeyttämiseksi taikka edellä tarkoitettuun rikokseen vaikutuksiltaan rinnastuvan rikoslain 21 luvun 1 tai 2 §:ssä, 25 luvun 4 §:ssä tai 34 luvun 1, 3, 5, 6 tai 11 §:ssä tarkoitettujen rikosten estämiseksi tai keskeyttämiseksi. Poliisin oikeudesta saada Rajavartiolaitokselta rajaturvallisuustehtävien suorittamiseksi hyväksytyä Rajavartiolaitoksen aseistusta voimakkaamman aseistuksen käyttöä sisältävää tukea säädetään rajavartiolain 77 a §:n 3 momentissa.

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 .

4.

Laki

rikosrekisterilain 6 ja 6 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 6 momentin 13 kohdan f alakohta ja 6 b §:n 2 momentin 7 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 6 momentin 13 kohdan f alakohta laissa 183/2024 ja 6 b §:n 2 momentin 7 kohta laissa 1272/2021, seuraavasti:

6 §

Sen lisäksi, mitä 1—5 momentissa säädetään, henkilö saa itseään koskevan otteen rikosrekisteristä yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista sekä asetuksen (EU) 2017/1129 ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1503 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettua hyvämaineisuuden arviointia varten. Otteeseen merkitään tiedot päätöksestä, jolla hänet on tuomittu:

13) rikoslain:

f) 34 luvun 12 §:ssä tarkoitettusta kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitettun rikoksen rahoittamisesta taikka 34 a luvun 10 §:ssä tarkoitettusta terroristisesta rikoksen rahoittamisesta tai 11 §:ssä tarkoitettusta terrorismin rahoittamisesta;

6 b §

Otteeseen merkitään tiedot lainvoimaisesta päätöksestä, jolla henkilö on tuomittu:

7) rikoslain 34 luvun 12 §:n nojalla kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitettun rikoksen rahoittamisesta taikka rikoslain 34 a luvun 2 §:n nojalla terroristisessa tarkoituksessa tehdystä rikoksesta, 34 a luvun 4 §:n nojalla terrorismirikoksen valmistelusta, 34 a luvun 5 §:n nojalla terroristiryhmän johtamisesta, 34 a luvun 6 §:n nojalla terroristiryhmän toimintaan osallistumisesta, 34 a luvun 7 §:n nojalla terroristisesta koulutuksen antamisesta, 34 a luvun 9 §:n

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

nojalla terroristisesta värväyksestä tai 34 a luvun 10 §:n nojalla terroristisesta rikoksen rahoittamisesta;

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 .

_____

5.

Laki

tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuistaan annetun lain 2 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuistaan annetun lain (373/2010) 2 a §:n otsikko ja 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 567/2019, seuraavasti:

2 a §

Velvollisuus ilmoittaa maanpetos- ja valtiopetosrikoksia sekä terroristisia rikoksia koskevista ratkaisuista

Tuomioistuimen on syyttäjän pyynnöstä ilmoitettava kansalaisuuslain (359/2003) 33 a §:ssä tarkoitettu maanpetos- tai valtiopetosrikosta, kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitettujen rikosten rahoittamista taikka terroristista rikosta koskevasta ratkaisustaan lähettämällä siitä jäljennös Maahanmuuttovirastolle, jos tuomitulla henkilöllä on sekä Suomen että jonkin muun valtion kansalaisuus. Ilmoitusvelvollisuus ei edellytä ratkaisun lainvoimaisuutta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 .

_____

6.

Laki

kansalaisuuslain 33 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansalaisuuslain (359/2003) 33 a §:n otsikko ja 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 33 a §:n otsikko laissa 564/2019 ja 33 a §:n 1 momentti laissa 929/2025, seuraavasti:

33 a §

Kansalaisuuden menettäminen maanpetos- tai valtiopetosrikokseen taikka terroristiseen rikokseen syyllistymisen perusteella

Jos henkilö, jolla on Suomen kansalaisuuden lisäksi jonkin muun valtion kansalaisuus, on tuomittu Suomessa lainvoimaisella tuomiolla rikoslain (39/1889) 12 luvun 1—6 tai 9 §:n, 13 luvun 1 tai 2 §:n, 34 luvun 12 §:n, 34 a luvun 2 §:n 1 momentin 3—9 kohdan tai 2—4 momentin taikka 3—7 tai 9—11 §:n mukaisesta Suomen elintärkeitä etuja vastaan kohdistuneesta rikoksesta vähintään kahden vuoden pituiseen ehdottomaan vankeus- tai yhdistelmärankaistukseen, voidaan päättää, että henkilö menettää Suomen kansalaisuuden. Kansalaisuuden voi menettää myös henkilö, joka on tuomittu edellä tarkoitettuun rankaistukseen edellä tarkoitetun rikoksen yrityksestä tai osallisuudesta sellaiseen rikokseen tai sen yritykseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

7.

Laki

rajavartiolain 77 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rajavartiolain (578/2005) 77 a §:n 2 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 343/2022, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

77 a §

Vaativa virka-apu poliisille

Edellytyksenä on lisäksi, että tilanteesta, tapahtumasta tai tilaisuudesta tehtyjen havaintojen tai siitä muutoin saatujen yksilöityjen tietojen perusteella vaativan virka-avun on perusteltua olettaa olevan välttämätöntä suuren ihmismäärän henkeä tai terveyttä vakavasti vaarantavan:

1) rikoslain 34 a luvun 2 §:n 1 momentin 2, 3, 5—7 tai 9 kohdassa taikka 2 tai 3 momentissa tarkoitetun terrorismirikoksen estämiseksi tai keskeyttämiseksi; taikka

-----

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

8.

Laki

henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 18 ja 18 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (616/2019) 18 §:n otsikko ja 1 ja 2 momentti sekä 18 a §, sellaisina kuin ne ovat, 18 §:n otsikko ja 1 ja 2 momentti laissa 818/2022 sekä 18 a § laissa 1207/2022, seuraavasti:

18 §

Tietojen saanti eräistä eurooppalaisista tietojärjestelmistä terrorististen rikosten ja vakavien rikosten estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi

Keskusrikospoliisissa, suojelupoliisissa ja Tullissa on VIS-päätöksen 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut keskusyhteyspisteet tietojen saamiseksi viisumitietojärjestelmästä seuraavien rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi:

1) rikoslain 34 luvun 12 §:ssä tarkoitettu kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitettujen rikosten rahoittaminen ja rikoslain 34 a luvun 2—13 §:ssä tarkoitettujen terrorististen rikokset;

2) rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain (1286/2003) 3 §:n 2 momentissa tarkoitetut rikokset.

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

Keskusrikospoliisissa on Eurodac-asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu kansallinen yhteispiste sormenjälkitietojen vertailua Eurodac-tietoihin koskevien pyyntöjen esittämiseksi seuraavien rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi:

- 1) rikoslain 34 luvun 12 §:ssä tarkoitettu kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitettujen rikosten rahoittaminen ja rikoslain 34 a luvun 2—13 §:ssä tarkoitettujen terroristiset rikokset;
- 2) sellaiset rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rikosten, joista säädetty ankarin rangaistus on vähintään kolme vuotta vankeutta.

---

18 a §

Tietojen saanti rajanylitystietojärjestelmästä ja ETIAS-keskusjärjestelmästä terrorististen rikosten ja vakavien rikosten estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi

Keskusrikospoliisissa ja Tullissa on rajanylitystietojärjestelmän (EES) perustamisesta jäsenvaltioiden ulkorajat ylittävien kolmansien maiden kansalaisten maahantuloa, maastalähtöä ja pääsyn epäämistä koskevien tietojen rekisteröimiseksi ja edellytysten määrittämisestä pääsulle EES:n tietoihin lainvalvontatarkoituksissa sekä Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen ja asetusten (EY) N:o 767/2008 ja (EU) N:o 1077/2011 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/2226, jäljempänä *EES-asetus*, 29 artiklassa tarkoitettujen keskusyhteispisteiden tietojen saamiseksi rajanylitystietojärjestelmästä seuraavien rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi:

- 1) rikoslain 34 luvun 12 §:ssä tarkoitettu kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitettujen rikosten rahoittaminen ja rikoslain 34 a luvun 2—13 §:ssä tarkoitettujen terroristiset rikokset;
- 2) sellaiset rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rikosten, joista säädetty ankarin rangaistus on vähintään kolme vuotta vankeutta.

Keskusrikospoliisissa ja Tullissa on Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) perustamisesta ja asetusten (EU) N:o 1077/2011, (EU) N:o 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 ja (EU) 2017/2226 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1240, jäljempänä *ETIAS-asetus*, 50 artiklassa tarkoitettujen keskusyhteispisteiden tietojen saamiseksi ETIAS-keskusjärjestelmästä seuraavien rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi:

- 1) rikoslain 34 luvun 12 §:ssä tarkoitettu kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitettujen rikosten rahoittaminen ja rikoslain 34 a luvun 2—13 §:ssä tarkoitettujen terroristiset rikokset;
- 2) sellaiset rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rikosten, joista säädetty ankarin rangaistus on vähintään kolme vuotta vankeutta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ____ . Lain 18 a §:n 2 momentti tulee kuitenkin voimaan samaan aikaan kuin henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain muuttamisesta annetun lain (1207/2022) 18 a §:n 2 momentti.

9.

Laki

Puolustusvoimien virka-avusta poliisille annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puolustusvoimien virka-avusta poliisille annetun lain (342/2022) 8 §:n 1 kohta seuraavasti:

8 §

Vaativa virka-apu

Vaativa virka-apu voi sisältää sotilaan voimankäyttövälineiden ja henkilökohtaisen aseistuksen lisäksi sitä voimakkaampaa poliisitehtävän suorittamiseksi soveltuvaa aseistusta. Edellytyksenä on, että tilanteesta, tapahtumasta tai tilaisuudesta tehtyjen havaintojen tai siitä muutoin saatujen yksilöityjen tietojen perusteella vaativan virka-avun on perusteltua olettaa olevan välttämätöntä suuren ihmismäärän henkeä tai terveyttä vakavasti vaarantavan:

1) rikoslain (39/1889) 34 a luvun 2 §:n 1 momentin 2, 3, 5—7 tai 9 kohdassa taikka 2 tai 3 momentissa tarkoitetun terrorismirikoksen estämiseksi tai keskeyttämiseksi; taikka

-----
Tämä laki tulee voimaan   päivänä   kuuta 20 .

10.

Laki

lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain (657/2019) 3 §:n 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1270/2021, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

-----
6) *terrorisimirikoksella* rikoslain (39/1889) 34 luvun 12 §:ssä ja 34 a luvun 2—14 §:ssä tarkoitettuja rikoksia;

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 .

11.

Laki

verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) 18 §:n 1 momentin 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 287/2021, seuraavasti:

18 §

Verohallinnon oikeus tietojen oma-aloitteiseen antamiseen

Verohallinto voi salassapitosäännösten estämättä antaa omasta aloitteestaan verotustietoja verovelvollista koskevine tunnistetietoineen:

-----
6) rahanpesun selvittelykeskukselle verovalvonnan yhteydessä havaituista epäilyttävistä liiketoimista tai kun voidaan epäillä liiketoimeen sisältyviä varoja käytettävän kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitetun rikoksen rahoittamiseen tai sen rangaistavaan yritykseen taikka terroristiseen rikoksen rahoittamiseen tai sen rangaistavaan yritykseen;

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 .

12.

Laki

tullilain 30 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tullilain (304/2016) 30 § seuraavasti:

30 §

Rahavarojen tarkastaminen

Tullimiehellä on oikeus tarkastaa henkilön mukana olevat rahavarat ja muu hänen hallussaan oleva omaisuus tullirikoksena pidettävän, rikoslain 32 luvussa tarkoitetun rahanpesurikoksen, rikoslain 34 luvun 12 §:ssä tarkoitetun kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitetun rikoksen rahoittamisen sekä rikoslain 34 a luvun 10 §:ssä tarkoitetun terroristisen rikoksen rahoittamisen ja mainitun luvun 11 §:ssä tarkoitetun terrorismin rahoittamisen paljastamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

13.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisena kuin se on laissa 284/2021, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

1 luku

Yleiset säännökset

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

-----
2) *terrorisminrahoittamisella* rikoslain 34 luvun 12 §:ssä sekä 34 a luvun 10 ja 11 §:ssä tarkoitettua toimintaa;

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

14.

Laki

Euroopan unioniin saapuvien tai sieltä poistuvien käteisvarojen valvonnasta annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan unioniin saapuvien tai sieltä poistuvien käteisvarojen valvonnasta annetun lain (432/2021) 11 § seuraavasti:

11 §

Henkilötietojen luovuttaminen rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi

Käteisvaroja koskevien ilmoitusten henkilötietoja voidaan luovuttaa asetuksen 9—11 artiklassa säädetyn lisäksi ainoastaan rikoslain 34 luvun 12 §:ssä tarkoitetun kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitetun rikoksen rahoittamisen, rikoslain 34 a luvussa tarkoitetun terroristisen rikoksen, huumausainerikoksen, lahjuksen antamisen tai ottamisen, lahjomisen tai lahjuksen ottamisen elinkeinotoiminnassa taikka muun rikoksen, josta voi enimmillään seurata yli yhden vuoden vankeusrangaistus, tai osana järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa tehdyn tai tehtävän rikoksen ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi.

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 .

15.

Laki

puolustusvoimista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 2 §:n 1 momentin 3 kohdan a alakohta,
sellaisena kuin se on laissa 330/2025, seuraavasti:

2 §

Puolustusvoimien tehtävät

Puolustusvoimien tehtävänä on:

-
- 3) muiden viranomaisten tukeminen, johon kuuluvat:
- a) virka-apu yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, terrorististen rikosten ja muiden ihmisten hengelle tai terveydelle vakavaa vaaraa aiheuttavien rikosten estämiseksi ja keskeyttämiseksi sekä muuksi yhteiskunnan turvaamiseksi;
-

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 .

16.

Laki

julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain 47 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain (1531/2011) 47 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta, sellaisena kuin niistä on 4 kohta laissa 1275/2021, seuraavasti:

47 §

Eräisiin rikoksiin syyllistyneiden ehdokkaiden ja tarjoajien sulkeminen tarjouskilpailusta

Hankintayksikön on päätöksellään suljettava ehdokas tai tarjoaja tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos hankintayksikön tiedossa on, että ehdokas tai tarjoaja taikka sen johtohenkilö tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö on rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla tuomittu jostakin seuraavasta rikoksesta:

4) rikoslain 34 a luvun 2 §:n mukainen terroristisessa tarkoituksessa tehty rikos, 34 a luvun 4 §:n mukainen terrorismirikoksen valmistelu, 34 a luvun 5 §:n mukainen terroristiryhmän johtaminen, 34 a luvun 6 §:n mukainen terroristiryhmän toimintaan osallistuminen, 34 a luvun 7 §:n mukainen terroristinen koulutuksen antaminen tai 34 a luvun 9 §:n mukainen terroristinen värväys taikka yllytys, avunanto tai yritys mainittuihin rikoksiin;

5) rikoslain 32 luvun 6 §:n mukainen rahanpesu, 32 luvun 7 §:n mukainen törkeä rahanpesu taikka 34 luvun 12 §:n mukainen kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitettujen rikosten rahoittaminen tai 34 a luvun 10 §:n mukainen terroristinen rikoksen rahoittaminen; taikka

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

17.

Laki

sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 25 §:n 1 momentin 3 kohta, 28 §:n 1 momentti, 32 §:n 1 momentin 1 kohta, 36 §:n 1 momentin 3 kohta, 40 §:n 8 momentti, 49 §:n 1 momentin 9 kohta, 226 c §:n 1 momentin 1 kohdan a alakohta ja 339 §:n 1 momentin 3 kohta,

sellaisina kuin ne ovat, 25 §:n 1 momentin 3 kohta, 28 §:n 1 momentti, 32 §:n 1 momentin 1 kohta, 36 §:n 1 momentin 3 kohta, 40 §:n 8 momentti, 226 c §:n 1 momentin 1 kohdan a alakohta ja 339 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 1271/2021 sekä 49 §:n 1 momentin 9 kohta laissa 419/2024, seuraavasti:

25 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä 22 §:n 1 momentissa tarkoitettu ohjelmistotoimilupa sitä hakeneelle, jos:

3) ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai kuvaohjelmalain (710/2011) 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyy rikoslain (39/1889) 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan, 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai mainitun lain 34 a luvun 14 §:ssä tarkoitettuun terroristiseen julkiseen kehottamiseen; ja

28 §

Lyhytaikainen ohjelmistotoimilupa

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä ohjelmistotoimilupa lyhytaikaiseen televisio- ja radiotoimintaan digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa ilman 23 ja 25 §:ssä säädettyä menettelyä, jos ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyy rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan, 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai mainitun lain 34 a luvun 14 §:ssä tarkoitettuun terroristiseen julkiseen kehottamiseen ja toiminnan:

1) kesto on enintään kolme kuukautta; tai

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

2) viikoittainen kesto on enintään kaksitoista tuntia.

---

32 §

Ohjelmistotoimiluvan peruuttaminen

Toimilupaviranomainen voi peruuttaa toimiluvan osaksi tai kokonaan, jos:

1) ohjelmistotoimiluvanhaltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tätä lakia, arpajaislain (1047/2001) 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa arpojen myymisestä ja välittämisestä, kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta, tämän lain 27 tai 37 §:ssä tarkoitettuja toimilupaehtoja taikka syyllistynyt rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan, 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai mainitun lain 34 a luvun 14 §:ssä tarkoitettuun terroristiseen julkiseen kehottamiseen;

---

36 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä 34 §:ssä tarkoitettu ohjelmistotoimilupa sitä hakeneelle, jos:

---

3) ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai syyllistyy rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan, 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai mainitun lain 34 a luvun 14 §:ssä tarkoitettuun terroristiseen julkiseen kehottamiseen;

---

40 §

Radioluvan myöntäminen

Radiolupa 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan on myönnettävä, jos ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai syyllistyy rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan, 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai mainitun lain 34 a luvun 14 §:ssä tarkoitettuun terroristiseen julkiseen kehottamiseen.

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

49 §

Radioluvan ja radiotaajuuksien varauksen peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi kokonaan tai osittain peruuttaa radioluvan tai radiotaajuuksien varauksen, jos:

9) 34 §:n 2 momentin mukaista radiotoimintaa harjoittava luvanhaltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tätä lakia taikka syyllistynyt rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan, 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 34 a luvun 14 §:ssä tarkoitettuun terroristiseen julkiseen kehottamiseen.

226 c §

Videonjakoalustan tarjoajaan sovellettavat velvollisuudet

Videonjakoalustapalvelulla on oltava käyttöehdot. Videonjakoalustan tarjoajan on sisällytettävä käyttöehtoihin määräykset:

1) joissa kielletään sellaisten ohjelmien, käyttäjien tuottamien videoiden ja audiovisuaalisen kaupallisen viestinnän lataaminen videonjakoalustapalveluun, jotka sisältävät rikoslain:

a) 34 a luvun 14 §:ssä rangaistavaksi säädettyä terroristista julkista kehottamista;

339 §

Televisio-ohjelmiston ja tilausohjelmalvelun ohjelmiston edelleen lähettämisen keskeyttäminen

Valtioneuvosto voi määrätä enintään kuukauden ajaksi keskeytettäväksi Suomen ulkopuolelta tulevan televisio-ohjelmiston ja tilausohjelmalvelun ohjelmiston edelleen lähettämisen, jos ohjelmistossa ilmeisellä tavalla toistuvasti:

3) syyllistytään rikoslain 34 a luvun 14 §:ssä rangaistavaksi säädettyyn terroristiseen julkiseen kehottamiseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 .

18.

Laki

julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 80 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 80 §:n 1 momentin 7 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1273/2021, seuraavasti:

80 §

Pakolliset poissulkemisperusteet

Hankintayksikön on päätöksellään suljettava ehdokas, tarjoaja tai alihankkija tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos hankintayksikön tiedossa on, että ehdokas, tarjoaja tai alihankkija taikka sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö on rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla tuomittu jostakin seuraavasta rikoksesta rangaistukseen:

7) rikoslain 34 luvun 12 §:ssä tarkoitettu kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitettun rikoksen rahoittaminen taikka rikoslain 34 a luvun 2 §:ssä tarkoitettu terroristisessa tarkoituksessa tehty rikos, 34 a luvun 4 §:ssä tarkoitettu terrorismirikoksen valmistelu, 34 a luvun 5 §:ssä tarkoitettu terroristiryhmän johtaminen, 34 a luvun 6 §:ssä tarkoitettu terroristiryhmän toimintaan osallistuminen, 34 a luvun 7 §:ssä tarkoitettu terroristinen koulutuksen antaminen, 34 a luvun 9 §:ssä tarkoitettu terroristinen värväys tai 34 a luvun 10 §:ssä tarkoitettu terroristinen rikoksen rahoittaminen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

19.

Laki

vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 84 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1398/2016) 84 §:n 1 momentin 7 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1274/2021, seuraavasti:

84 §

Pakolliset poissulkemisperusteet

Hankintayksikön on päätöksellään suljettava ehdokas tai tarjoaja tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos hankintayksikön tiedossa on, että ehdokas tai tarjoaja taikka sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö on rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla tuomittu jostakin seuraavasta rikoksesta rangaistukseen:

7) rikoslain 34 luvun 12 §:ssä tarkoitettu kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitettujen rikosten rahoittaminen taikka rikoslain 34 a luvun 2 §:ssä tarkoitettu terroristisessa tarkoituksessa tehty rikos, 34 a luvun 4 §:ssä tarkoitettu terrorismirikoksen valmistelu, 34 a luvun 5 §:ssä tarkoitettu terroristiryhmän johtaminen, 34 a luvun 6 §:ssä tarkoitettu terroristiryhmän toimintaan osallistuminen, 34 a luvun 7 §:ssä tarkoitettu terroristinen koulutuksen antaminen, 34 a luvun 9 §:ssä tarkoitettu terroristinen värväys tai 34 a luvun 10 §:ssä tarkoitettu terroristinen rikoksen rahoittaminen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

20.

Laki

panostajalain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan panostajalain (423/2016) 7 §:n 1 momentin 3 kohta, sellaisena kuin se on laissa 492/2019, seuraavasti:

7 §

Panostajalta edellytetty käyttäytyminen

Panostajan pätevyyskirjan hakija ei täytä 5 §:n 2 momentin 3 kohdan edellytystä, jos hänet on siten, että teko tai teot osoittavat hänen olevan ilmeisen sopimaton toimimaan panostajana, työskentelemään räjähteiden kanssa tai pitämään hallussaan räjähteitä:

3) viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana tuomittu lainvoiman saaneella tuomiolla sakkorangaistukseen rikoslain (39/1889) 17 luvun 1 a §:ssä tarkoitettua järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistumisesta, 20 luvussa tarkoitettua seksuaalirikoksesta, 25 luvun 7 §:ssä tarkoitettua laittomasta uhkauksesta tai 7 a §:ssä tarkoitettua vainoamisesta, 34 luvun 1 §:ssä tarkoitettua tuhotyöstä tai 12 §:ssä tarkoitettua kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitettun rikoksen rahoittamisesta, 34 a luvun 2—10 §:ssä tarkoitettua terroristisesta rikoksesta, 41 luvun 1 §:ssä tarkoitettua ampuma-aserikoksesta, 44 luvun 11 §:ssä tarkoitettua räjähdeterikoksesta, 12 §:ssä tarkoitettua varomattomasta käsittelystä tai 13 §:ssä tarkoitettua vaarallisten aineiden kuljetusrikoksesta tai 47 luvussa tarkoitettua työrikoksesta;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

Valiokunnan uusi lakiehdotus

21.

Laki

sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 32 ja 173 §:n muuttamisesta annetun lain 32 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 32 ja 173 §:n muuttamisesta annetun lain (21/2026) 32 §:n 1 momentin 1 kohta seuraavasti:

32 §

Ohjelmistotoimiluvan peruuttaminen

Toimilupaviranomainen voi peruuttaa toimiluvan osaksi tai kokonaan, jos:

1) Ohjelmistotoimiluvanhaltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tätä lakia, rahapelilain (10/2026) 75 §:n 2 momentin 3 kohtaa ilman toimilupaa toimeenpantujen rahapelien valtakuntaan kohdistetusta markkinoinnista, kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta, tämän lain 27 tai 37 §:ssä tarkoitettuja toimilupaehtoja taikka syyllistynyt rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan, 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai mainitun lain 34 a luvun 14 §:ssä tarkoitettuun terroristiseen julkiseen kehottamiseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2026 vp

Helsingissä 23.4.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Juho Eerola ps
jäsen Pekka Aittakumpu ps
jäsen Aleks Jäntti kok
jäsen Mari Kaunistola kok
jäsen Pihla Keto-Huovinen kok
jäsen Jani Kokko sd
jäsen Rami Lehtinen ps
jäsen Timo Mehtälä kesk
jäsen Susanne Päivärinta kok
jäsen Mika Riipi kesk
jäsen Joakim Vigelius ps
jäsen Juha Viitala sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Julia Höyhtyä